

HISTORIA BUDOWY NOWEGO OBIEKTU SEMINARIUM DUCHOWNEGO W OLSZTYNIE

Treść: 1. Lata 1946—1958. 2. Lata 1980—1991. Wykaz skrótów wykorzystanych źródeł.
Summary.

1. LATA 1946—1958

Sprawa budowy nowych obiektów Seminarium Duchownego diecezji warmińskiej nosi piętno burzliwej historii. Charakterystyczna i burzliwa jest już historia zmagania Kościoła warmińskiego w tym względzie w okresie po drugiej wojnie światowej.

Do zakończenia wojny od chwili założenia w 1565 r. Warmińskie Seminarium Duchowne miało swoją siedzibę w Braniewie. Na skutek działań wojennych w 1945 r. pomieszczenia seminarium w Braniewie zostały zniszczone, a po wojnie doszczętnie rozebrane. 19 marca 1946 r. na mocy pisma prezydenta miasta Olsztyna diecezja warmińska otrzymała w użytkowanie *Wilhelm Victoria Haus* znajdujący się w Olsztynie przy ul. Mariańskiej 3¹. Tam znalazła pomieszczenie organizująca się Kuria Biskupia, *Caritas* i Seminarium Niższe. Tam też rozpoczęło swą pracę Wyższe Seminarium Duchowne w dniu 17.X.1949 r. Już jednak 29 sierpnia 1950 r. Miejska Rada Narodowa w Olsztynie przesyła wymówienie korzystania z domu przy ul. Mariańskiej 3, ale w grudniu tego samego roku decyzję szczęśliwie wycofano². 20.XI.1951 r. w biurze Prezydium Wojewódzkiej Rady

¹ ASDwO*, BI — Protokół z dn. 20.XI.51.

* Wykaz skrótów wykorzystanych źródeł:

ASDwO	— Akta Seminarium Duchownego w Olsztynie.
BI	— Teczka seminaryjna 1946—58.
BII	— Teczka seminaryjna 1980.
BIII	— Teczka seminaryjna 1981.
BIV	— Teczka seminaryjna 1982.
BV	— Teczka seminaryjna 1983.
BVI	— Teczka seminaryjna 1984.
BVII	— Teczka seminaryjna 1985.
BVIII	— Teczka seminaryjna 1986.
BIX	— Teczka seminaryjna 1987.
BX	— Teczka seminaryjna 1988.
BXI	— Teczka seminaryjna 1989.
BXII	— Teczka seminaryjna 1990.
BXIII	— Teczka seminaryjna 1991.

² ASDwO, BI — Kronika ks. J. Łapota.

Narodowej w Olsztynie spisano protokół zdawczo-odbiorczy, na mocy którego diecezja warmińska reprezentowana przez wikariusza kapitulnego ks. Wojciecha Zinka przejęła formalnie w zarząd i użytkowanie na okres 10 lat wspomniany obiekt przy ul. Mariańskiej 3³. Był to jednak ekwiwalent za przekazanie w zarząd i użytkowanie władz świeckich, także na 10 lat, obiektów kościelnych w Orneccie przy ul. Braniewskiej, zwanych „Górką św. Andrzeja”⁴. W decyzji tej formalnie uzgodnionej i podjętej ze strony Kościoła w dobrej wierze, ukryte było jednak niebezpieczeństwo, które miało zostać ujawnione w niedługim czasie.

Choć w listopadzie 1950 r. urzędy Kurii Biskupiej zostały przeniesione z budynku przy ul. Mariańskiej, a w lipcu 1952 r. zlikwidowano Niższe Seminarium Duchowne diecezjalne i zakonne, nad budynkiem przy ul. Mariańskiej ciążyło fatum dzierżawy, które w tych czasach było wyjątkowo niebezpieczne dla instytucji kościelnych.

Mimo iż budynek wyglądał okazale, korzystano też z budynku parafialnego przy ul. Jagiellońskiej, a po opuszczeniu tego budynku, od 1955 roku kurs pierwszy seminarium zajmował wyremontowany przez Kurię Biskupią dom parafialny przy ul. Kopernika 46⁵.

Biskup Tomasz Wilczyński, obejmując diecezję w grudniu 1956 r., za szczególnie ważne zadanie uważał budowę gmachu dla seminarium. 17.VII.1957 r. otrzymał nawet od Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej „Zaświadczenie lokalizacyjne” wyrażające zgodę na lokalizację szczegółową na budowę gmachu seminarium, na terenie przy ul. Barczewskiego⁶. Zaświadczenie owo nie było jednak równoznaczne z zezwoleniem na budowę. Przy ul. Barczewskiego seminarium było w posiadaniu 3,5 ha ziemi przydzielonej Kurii Biskupiej przez prezydenta miasta Olsztyna 19.III.1946 r., co 20.XI.1951 r. zostało objęte wcześniej wspomnianą umową dzierżawną na 10 lat jako ekwiwalent za objekty kurialne w Orneccie⁷.

Gdy jednak zwrócono się do Prezydium Miejskiej Rady Narodowej o przydzielenie na własność działki przy ul. Barczewskiego, napotkano na trudności, jak się później okaże, nieprzewidywalne⁸. Działo się tak, mimo iż 7 lutego 1958 r. Urząd Wojewódzki udzielił zezwolenia na budowę nowych obiektów seminarium⁹.

Kuria Biskupia kieruje prośbę do Wojewódzkiego Zarządu Rolnictwa o udzielenie zezwolenia na nabycie gruntów przyległych do gruntu dzierżawionego przez seminarium, od właścicieli: Augusta Schaffrina (3,5 ha) i Norberta Cydzika (2 ha)¹⁰ i pismem z dnia 28.II.1958 r. Kuria Biskupia otrzymuje zezwolenie na kupno tych działek ziemi¹¹.

W międzyczasie rozpisany przez Stowarzyszenie Architektów Polskich konkurs uwieńczony został pozytywnym wynikiem. Zaszeregowanie wstępne opracowania

³ ASDwO, BI — Protokół z dn. 20.XI.1951.

⁴ Tamże.

⁵ ASDwO, BI — Kronika ks. J. Łapota.

⁶ ASDwO, BI — Pismo Prezydium Woj. Rady Narodowej, nr 2329/57.

⁷ ASDwO, BI — Protokół z dn. 20.XI.1951.

⁸ ASDwO, BI — Pismo Kurii Biskupiej z dn. 16.I.1958.

⁹ ASDwO, BI — Pismo Urzędu Woj. z dn. 7.II.1958.

¹⁰ ASDwO, BI — Pismo Kurii Biskupiej, z dn. 25.II.1958.

¹¹ ASDwO, BI — Pismo Woj. Rady Narodowej, RU-12-32/3/58.

dokumentacji technicznej mającego powstać obiektu wskazywało na następujące planowane wielkości projektowe:

- budynek główny 35.000 m³
- budynek pomocniczy 2.000 m³
- kaplica zewnętrzna 4.000 m³ ¹².

Rozmowa przeprowadzona w Ministerstwie Wyznań Religijnych przez prokuratora seminarium ks. Stefana Brzykcy w dniu 14.VI.1958 r. w sprawie nabycia na własność 3,5 ha ziemi dzierżawionej przez Kurię Biskupią mocą umowy z dnia 20.XI.1951 r. pogrzebała nadzieję na budowę seminarium.

Przedstawiciel kurii i seminarium dowiedział się wówczas bowiem wyraźnie, że Kościół rzymskokatolicki na Ziemiach Zachodnich posiada dobra ponemieckie, które przeszły na własność państwa. Nadto Kościół rzymskokatolicki nie jest osobą prawną¹³.

17.XI.1958 r. Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Wydział Architektury i Nadzoru Budowlanego w Olsztynie powiadomił Kurię Biskupią o zmianie granic lokalizacji dla nowego seminarium w związku ze „zmianami planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego”. Równocześnie unieważniono poprzedni załącznik do lokalizacji¹⁴.

Tak więc sprawa budowy gmachu seminarium upadła wobec braku prawa do terenu.

2. LATA 1980—1991

Zgodnie z uprzednio założonym planem i postanowieniem władz świeckich jeszcze z r. 1951, przesiedlono seminarium z gmachu przy ul. Mariańskiej 3 do gmachu przy pl. Bema 2 w Olsztynie.

W ten sposób Warmińskie Seminarium Duchowne rozlokowane było w trzech obiektach, w różnych odstępach czasu remontowanych i zasiedlanych. Od 5 lipca 1955 r. w odnowionym gmachu przy ul. Kopernika 46a, od 1962 r. w budynku przy pl. Bema 2, od r. 1982 w odbudowanych fragmentach ruin kolegiackich w Dobrym Mieście.

Od początku lat osiemdziesiątych jeszcze raz wzmociono wysiłki w celu zdobycia zezwolenia na budowę nowego obiektu seminarium. Otuchy dodał dość znacznie zmieniający się klimat polityczno-społeczny w Polsce. 17 września 1980 r. na dorocznym zjeździe rektorów polskich seminariów duchownych w Olsztynie, jego uczestnicy, rektorzy z całej Polski, wystosowali do wojewody olsztyńskiego Sergiusza Rubczewskiego petycję w sprawie zezwolenia na budowę nowych obiektów seminarium¹⁵. Ówczesny rektor seminarium ks. Władysław Turek otrzymał w odpowiedzi informację, że sprawa będzie rozpatrywana łącznie z planem budownictwa sakralnego i kościelnego Kurii Biskupiej w Olsztynie na rok 1981¹⁶.

¹² ASDwO, BI — Pismo projektanta, p. inż. J. Sienkowskiego, z dn. 24.VII.1958.

¹³ ASDwO, BI — Zapis rozmowy w Ministerstwie Wyznań Rel., z dn. 14.VI.1958.

¹⁴ ASDwO, BI — Pismo Woj. Rady Narodowej, UMR-01/451/57.

¹⁵ ASDwO, BII — Pismo Rektorów z dn. 17.IX.1980.

¹⁶ ASDwO, BII — Pismo Wydziału do Spraw Wyznań, WZ 6850/3/80.

25.II.1981 r. Rektorat otrzymał kopię listu skierowanego do wojewody olsztyńskiego przez Zarząd *Solidarności* w Gdańsku, podpisanego przez Lecha Wałęsę, przewodniczącego NSZZ *Solidarność*. Zawarte tam było ponaglące poparcie dla sprawy budowy z powołaniem się na petycję rektorów seminariów polskich i memoriał biskupa warmińskiego¹⁷.

Lech Wałęsa i Rektorat seminarium otrzymali na powyższe odpowiedź o enigmatycznej treści od wojewody olsztyńskiego datowaną 5 marca 1981 r. stwierdzającą, że sprawę budowy nowego gmachu seminarium w Olsztynie wojewoda omówił z ks. bp. Józefem Glempem, ordynariuszem warmińskim. Ksiądz bp „wobec innych, pilnych potrzeb Kościoła zgodził się, że budowa seminarium nie jest problemem najpilniejszym. Wobec tego sprawa budowy seminarium jest otwarta”¹⁸ i będzie rozpatrzona w terminie późniejszym.

Po objęciu rządów przez wikariusza kapitulnego ks. bp. Jana Obłąka, wojewoda olsztyński znowu przyrzekł uwzględnić w planie budownictwa sakralnego na rok 1982 sprawę seminarium¹⁹. W oparciu o to rektor seminarium już we wrześniu 1981 r. prosił Urząd Architekta Miejskiego w Olsztynie o wskazanie terenu i wydanie tzw. informacji²⁰. Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego i Nadzoru Urbanistycznego, z upoważnienia wojewody pismem skierowanym do naczelnika gminy Jonkowo z dnia 18.XI.1981 r. informuje, że według opracowania Architekta Miejskiego budowa seminarium może być zrealizowana w rejonie wsi Redykajny w obrębie gminy Jonkowo²¹. Informacja o terenie naczelnika gminy Jonkowo została udzielona pismem z dnia 4.XII.1981 r.²².

Po uzgodnieniu warunków sprzedaży gruntów z właścicielami działek składających się na planowany teren budowy a potem kupnie tych działek²³, seminarium wystąpiło do Wojewódzkiego Zarządu Rozbudowy Miast i Osiedli Wiejskich w Olsztynie z pismem dotyczącym wydania tzw. decyzji koordynacyjnej, dotyczącej warunków realizacji infrastruktury związanej z projektowaną budową²⁴. Na co otrzymano odpowiedź z załączonymi w niej warunkami, a mianowicie:

- należy wybudować kolektor sanitarny,
- należy wybudować kolektor deszczowy,
- wybudować kotłownię dla całego regionu,
- wybudować drogę do osiedla,
- wybudować stację uzdatniania wody.

Poinformowano też, że pierwsze trzy pozycje warunków nie znajdują się w planie inwestycyjnym 1981—1985. Proponowano wybudować np. oba kolektory we własnym zakresie. Także we własnym zakresie proponowano rozwiązać kotłownię. Droga i sieć wodociągowa miały być realizowane przez Urząd Miasta po roku 1983. Nie przewidywano budowy stacji uzdatniania wody²⁵.

¹⁷ ASDwO, BIII — Pismo Zarządu *Solidarności*, z dn. 25.II.1981.

¹⁸ ASDwO, BIII — Pismo Wojewody, kopia z dn. 5.III.1981, WZ 6850/281.

¹⁹ ASDwO, BIII — Pismo Wojewody, z dn. 28.VII.1981, WZ 6844/17/81.

²⁰ ASDwO, BIII — Pismo Rektoratu, z dn. 22.IX.1981.

²¹ ASDwO, BIII — Pismo Woj. Biura Planowania, BPRw-8332/Jon/6/81.

²² ASDwO, BIII — Pismo Naczelnika Gminy Jonkowo, Znak 8331/14/81.

²³ ASDwO, BV — Teren nadano aktem notarialnym: Repertorium ANr 2579/83. Repertorium ANr 2586/83; Repertorium ANr 7266/83, Repertorium ANr 7272/83.

²⁴ ASDwO, BIV — Pismo Rektoratu z dn. 6.II.1982.

²⁵ ASDwO, BIV — Pismo Woj. Zarządu Rozbudowy Miast i Osiedli, PK 28/82.

22 marca 1982 r. decyzją wojewody, Biuro Geodezji i Terenów Rolnych w Olsztynie, na podstawie wniosku naczelnika gminy Jonkowo, otrzymało zezwolenie na przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych i leśnych przeznaczonych pod budowę²⁶. Protokołem uzgodnień dotyczącym planu budownictwa sakralnego i kościelnego Kurii Biskupiej w Olsztynie, podpisanym przez wojewodę olsztyńskiego i wikariusza kapitulnego ks. bpa Jana Obląka, budowę seminarium zaplanowano na lata 1982—1985²⁷. Dnia 3 kwietnia 1982 r. dekretem wikariusza kapitulnego, ks. bp Jan Obląk postanowił budowę Warmińskiego Seminarium Duchownego w Olsztynie-Redykajnach w planie inwestycyjnym 1982—1985²⁸.

Dłuższy czas dokonywano starań o pozytywną opinię co do warunków technicznych zaplanowanej budowy na wyznaczonym terenie. Odnosiło się to do takich instytucji jak: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, Zakładów Energetycznych, Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, Wojewódzkiego Urzędu Telekomunikacji, Zakładów Gazownictwa. Pozytywne decyzje tych instytucji były konieczne do otrzymania następnej decyzji o tzw. ustaleniu miejsca i warunków realizacji inwestycji. Pismem z dnia 8.VII.1982 r. Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego zdecydowało o przeznaczeniu pod budowę terenu nie większego niż 5,0 ha²⁹. Wobec wcześniej planowanego terenu o wielkości ok. 10 ha, biskup warmiński zareagował na taką decyzję, argumentując rzeczywistymi potrzebami i zróżnicowaniem poziomu terenu oraz jego ukształtowaniem.³⁰

Naczelnik gminy Jonkowo w dniu 18.I.1983 r. wydał decyzję ustalającą miejsce i warunki realizacji zamierzeń „polegających na budowie budynków seminaryjnych”. Ustalił też warunki realizacji inwestycji, między innymi dopuszczalną wysokość zabudowy do trzech kondygnacji.³¹

Rozpoczęły się intensywne przygotowania do budowy kierowane już przez nowego rektora seminarium ks. bpa Wojciecha Zięmbę, przy współpracy prokuratora seminaryjnego ks. Maksymiliana Falka. W międzyczasie rozpisano konkurs na koncepcję architektoniczno-urbanistyczną nowego obiektu. Trzy zespoły przygotowały projekt koncepcji.

6.X.1983 r. zebrało się grono oceniające powstałe koncepcje, przy udziale p. inż. Leszka Klajnerta, projektanta Seminarium Duchownego w Warszawie. Jako zleceniodawca występował rektor seminarium w Olsztynie ks. bp Wojciech Ziemia. Po fachowej ocenie trzech koncepcji przez specjalistów wybrano, zdaniem oceniających, koncepcję najlepszą. Była to koncepcja, której autorami okazali się (po ujawnieniu znaczenia symboli) inż. Jerzy Piekarski oraz inż. Rafał Jacaszek. Po dyskusji nad zwycięską koncepcją zlecono jej autorom popracowanie nad większą zwartością układu zabudowy i zmniejszeniem zbyt wydłużonych ciągów komunikacyjnych. Zastrzeżenia te, obok zaleceń pomniejszenia kubatury niektórych obiektów, znalazły się też w treści oceny koncepcji dokonanej przez Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego. Wybrany projekt koncepcyjny bowiem prze-

²⁶ ASDwO, BIV — Pismo Woj. Biura Geodezji i Terenów Rolnych, Znak WBG-OT-4410/68/82.

²⁷ ASDwO, BIV — Protokół uzgodnień, kopia z dn. 26.III.1982.

²⁸ ASDwO, BIV — Dekret Wikariusza Kapitulnego, Nr 692/82.

²⁹ ASDwO, BIV — Pismo Woj. Urzędu, Znak BPRw-8332/Jon/6/81-82.

³⁰ ASDwO, BIV — Pismo bpa Warmińskiego, Nr 1967/82.

³¹ ASDwO, BV — Pismo Naczelnika Gminy Jonkowo, Nr 8331/83.

dłożono odpowiednim instytucjom decyzyjnym władz terenowych. A oto zestawienie powierzchni użytkowych przyjętego planu koncepcyjnego:

rektorat	961 m ²
biblioteka	1.449 m ²
zespół dydaktyczny	2.233 m ²
zespół centralny (kaplica, refektarz, holl)	858 m ²
część kuchenna	595 m ²
pralnia	195 m ²
mieszkania siostr	504 m ²
internat	5.231 m ²
zespół do ćwiczeń fiz.	1.729 m ²
kotłownia	380 m ²
zespół gospodarczy	190 m ²
Razem	około 15.320 m ²

15 listopada 1983 r., już po wyrażonej zgodzie naczelnika gminy Jonkowo na przemieszczenie na cele nierolnicze i nieleśne ok. 3,5 ha gruntów przeznaczonych pod budowę seminarium, Wojewódzki Urząd Rozbudowy Miast i Osiedli Wiejskich poinformował znowu inwestora, że seminarium jest zobowiązane do partycypacji w kosztach uzbrojenia komunalnego, jak: w budowaniu drogi dojazdowej, w budowaniu kolektora sanitarnego H, w budowaniu oczyszczalni ścieków, w budowaniu kolektora deszczowego, w budowaniu ujęcia i stacji uzdatniania wody, w budowaniu wodociągu, linii energetycznej, linii telekomunikacyjnej³².

Po rozmowie przeprowadzonej przez rektora seminarium z wojewodą olsztyńskim w dniu 4.I.1984 r. w sprawie budowy zorientowano się jednak, że atmosfera wokół budowy zaczyna być coraz bardziej niejasna. Wyczuwano to już po treści otrzymanego pisma z Wojewódzkiego Biura Planowania Przestrzennego z dnia 13.XII.1983 r.³³. Podejrzanie wyglądało naliczanie zobowiązań finansowych z tytułu zmiany przeznaczenia gruntów a także zakres partycypacji w kosztach uzbrojenia terenu. Znacząca była też niemożność otrzymania zezwolenia na uruchomienie pracowni projektowej przy seminarium na użytek budowy³⁴, chociaż Ministerstwo Administracji i Gospodarki Przestrzennej potwierdziło zasadność istnienia takiej pracowni³⁵.

Po wymianie licznych pism 11.X.1984 r. inwestor przesłał skompletowaną, z wymaganymi uzupełnieniami, pełną dokumentację z planem realizacyjnym do zatwierdzenia odpowiednim władzom³⁶. 13.XI.1984 r. Naczelnik gminy Jonkowo informuje, że plan nie nadaje się do zatwierdzenia z uwagi na brak rozwiązań elewacji od strony połud.-wschodniej, brak inwentaryzacji zieleni wysokiej, zasilenie obiektu w energię elektryczną nie do przyjęcia, brak rozpoznania spraw

³² ASDwO, BV — Pismo Woj. Urzędu Rozbudowy, PP-646/83.

³³ ASDwO, BV — Pismo, Znak BPRw-8332/Jon/6/81-83.

³⁴ ASDwO, BVI — Pismo Woj. Urzędu Planowania, L.dz. UAN-8386/21/84.

³⁵ ASDwO, BVI — Pismo, Znak UA-6/DP-58/84.

³⁶ ASDwO, BVI — Pismo do Architekta Woj., L.dz. B. 48/84.

telekomunikacji, brak decyzji koordynacyjnej itd. Wreszcie poproszono inwestora o odbiór dokumentacji³⁷.

Nawiasem wspominając, na życzenie Wojewódzkiego Zarządu Rozbudowy Miast i Osiedli Wiejskich uległy pewnej korekcie dane o wielkościach powierzchni użytkowej obiektu i w fazie planu realizacyjnego przedstawiały się następująco:

powierzchnia działki	5 ha 10.58 m ²
rektorat	962,79 m ²
biblioteka	911,77 m ²
zespół dydaktyczny	2694,71 m ²
zespół centralny	1763,4 m ²
akademiki	5577,64 m ²
mieszkania siostr	888,04 m ²
zespół gospodarczy	926,96 m ²
zespół sportowy	1604,31 m ²
<hr/>	
Razem powierzchnia użytkowa	15.970,98 m ²
kubatura	74.243 m ³

W ramach płynności nastrojów w dniu 15.XI.1984 r. wojewoda olsztyński wydał decyzję koordynacyjną nr 33/84 w sprawie budowy budynków Seminarium Duchownego w osiedlu Redykajny w Olsztynie. Wojewoda postanawia i przyjmuje do wiadomości, iż inwestorem przedsięwzięcia inwestycyjnego zwanego „budowa Seminarium Duchownego *Hosianum* w Olsztynie-Redykajnach jest Warmińskie Seminarium Duchowne”. Jednocześnie wojewoda stawia poważne warunki i zobowiązania partycypacyjne. Partycypacja ta polegać ma na wykonaniu własnym kosztem i staraniem inwestora kolektora deszczowego, kompleksu sanitarnego, stacji uzdatniania wody i gazociągu magistralnego³⁸. W odwołaniu do ministra administracji i gospodarki przestrzennej rektor seminarium zwracał uwagę na bezzasadność takich zobowiązań wobec niebrania pod uwagę inwestycji towarzyszących³⁹.

Wojewoda olsztyński z kolei pismem skierowanym do ministra administracji i gospodarki przestrzennej gen. dyw. Włodzimierza Oliwy uzasadnia jeszcze raz właściwość swej decyzji i bezzasadność opornej postawy inwestora. Seminarium winno jego zdaniem wziąć na siebie obowiązek uzbrojenia terenu w rejonie planowanej budowy⁴⁰.

Wobec wprowadzenia inwestora w sytuację takiej niemożności jednoznacznie odebrano zezwolenie na utworzenie pracowni projektowej przy seminarium⁴¹.

Tymczasem wniosek inwestora o zatwierdzenie planu realizacyjnego pozostawał bez odpowiedzi. Na przeszkodzie stanęła dodatkowo sprawa rozwiązań telekomunikacyjnych⁴².

³⁷ ASDwO, BVI — Pismo, Znak 8334/11/84.

³⁸ ASDwO, BVI — Decyzja koordynacyjna Nr 33/84.

³⁹ ASDwO, BVI — Pismo Rektoratu, L.dz. B64/84.

⁴⁰ ASDwO, BVI — Pismo Wojewody Olsztyńskiego, PP-1069/84.

⁴¹ ASDwO, BVI — Decyzja Urzędu Woj., Nr 8/84, Znak UAN-8386/21/84.

⁴² ASDwO, BVI — Pismo Urzędu Woj., Znak UAN-R-8332/Jon/84.

Ministerstwo Administracji i Gospodarki Przestrzennej pismem z dnia 4.II.1985 r. pouczyło autora decyzji koordynacyjnej nr 33/84, że przepisy, na jakich się oparł w jej konstruowaniu, są już nieaktualne i że od 20 lipca 1983 r. ustawa o systemie rad narodowych i samorządzie terytorialnym reguluje przepisy w tej materii preferując wzajemne umowy zainteresowanych stron⁴³.

W tym samym czasie naczelnik gminy Jonkowo wydał postanowienie o zawieszeniu postępowania w sprawie zatwierdzenia planu realizacyjnego na budowę budynków Seminarium, gdyż inwestor uchyla się od partycypacji w kosztach⁴⁴.

Dopiero po rozmowie rektora seminarium z wojewodą odbytej w dniu 18.II.1985 r. ten ostani uznał, że sprawa decyzji koordynacyjnej winna być traktowana odrębnie od sprawy planu realizacyjnego. Plan realizacyjny może być zatwierdzony⁴⁵.

Tu doświadczone następną niekonsekwencją. Urząd Wojewódzki w dniu 28.II.1985 r. poprzez instytucję Architekta Wojewódzkiego, orzeka utrzymanie w mocy zaskarżone postanowienie naczelnika gminy Jonkowo, powołując się znowu na sprawę partycypacji w kosztach budowy infrastruktury⁴⁶. Uszytywnione i pewne siebie stanowisko władz terenowych ujawniło się jeszcze bardziej na początku marca 1985 r., gdy Wojewódzka Dyrekcja Inwestycji przesała do Inwestora egzemplarz zaproponowanej jednostronnie U m o w y Nr PK/85 „zawartej w dniu 6 marca 1985 r. pomiędzy Warmińskim Seminarium Duchownym a Wojewódzką Dyrekcją Inwestycji w Olsztynie, w której seminarium zobowiązuje się do”:

- wykonania własnym kosztem kolektora deszczowego IV wraz ze zbiornikiem retencyjnym,
- zbudowania kolektora sanitarnego H,
- zbudowania stacji uzdatniania wody,
- wybudowania gazociągu magistralnego,
- wykonania własnym kosztem sieci i urządzeń elektrycznych i telekomunikacyjnych⁴⁷.

Natychmiast skierowano odwołanie od takiej propozycji-umowy do wojewody olsztyńskiego, wobec ewidentnie planowanych innych inwestycji w okolicy Redykaj, zwłaszcza osiedla mieszkaniowego. Wojewoda olsztyński zaś powiadomił, że stanowisko w powyższej sprawie pozostaje nie zmienione⁴⁸.

W interwencjach odwoławczych skierowano wyjaśnienia i zażalenia do przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Narodowej w Olsztynie, do ministra administracji i gospodarki przestrzennej w Warszawie⁴⁹. Wreszcie Sekretariat Episkopatu w osobie arcybp. Bronisława Dąbrowskiego zasugerował skierowanie sprawy do Komisji Wspólnej Rządu i Episkopatu⁵⁰. W kilku zaledwie dniach odpowiednie

⁴³ ASDwO, BVII — Pismo Ministerstwa Administracji, Znak PI-1/2/9/10/85 do Urzędu Woj. w Olsztynie.

⁴⁴ ASDwO, BVII — Pismo Naczelnika Gminy Jonkowo, Znak 8334/84-85.

⁴⁵ ASDwO, BVII — Pismo Rektoratu, L.dz. 36/85.

⁴⁶ ASDwO, BVII — Pismo Urzędu Woj., Znak-UAN R-8332/Jon/7/84/85.

⁴⁷ ASDwO, BVII — Pismo Woj. Dyrekcji Inwestycji, Nr PK-9/85.

⁴⁸ ASDwO, BVII — Pismo Wojewody Olsztyńskiego, Znak PK-147/85.

⁴⁹ ASDwO, BVII — Pismo Rektoratu z dn. 9.V i 13.V.1985.

⁵⁰ ASDwO, BVII — Notatka Wikariusza Gen. bpa J. Wojtkowskiego, z dn. 10.VI.1985.

pismo dotyczące zawilej historii starań o budowę olsztyńskiego seminarium znalazło się we wspomnianej komisji⁵¹.

Postawę władz miejscowych w omawianym przedmiocie charakteryzuje także fakt, iż we wzmiankowanym właśnie okresie Departament Planowania i Inwestycji przy Ministrze Administracji i Gospodarki Przestrzennej znowu zwrócił uwagę władzom lokalnym w Olsztynie, że założenia techniczno-ekonomiczne realizowane przez osoby fizyczne bądź prawne nie podlegają zatwierdzeniu przez władze terenowe, a umowa w sprawie wzajemnych świadczeń w zakresie budowy winna być uprzednio starannie przez obie strony negocjowana⁵². Przypomniano o powyższym naczelnikowi gminy Jonkowo, który zawiesił postępowanie w sprawie zatwierdzenia planu realizacyjnego a także wojewodzie olsztyńskiemu i Urzędowi Wojewódzkiemu⁵³. 31 sierpnia 1985 r. naczelnik gminy Jonkowo postanawia wznowić postępowanie w sprawie zatwierdzenia planu realizacyjnego na budowę, z nowymi jednak warunkami związanymi z planem budowy etapowej⁵⁴.

Ponowna rozmowa inwestora w Urzędzie Wojewódzkim we wrześniu 1985 r. ujawniła wyraźne manipulacje władz miejscowych w sprawie pozwolenia na budowę nowego seminarium w Olsztynie. 1.X.1985 r. znowu skierowano list w sprawie budowy do sekretarza Episkopatu, przedstawiając oznaki wyraźnego i metodycznego uporu władz terenowych w sprawie⁵⁵.

Potwierdzenie słuszności tego zabiegu ujawniło się w stanowisku władz miejscowych w omawianym przedmiocie podczas rozmowy inwestora w Urzędzie Wojewódzkim w dniach od 7.X. do 14.X.1985 r. Po negocjacjach komisji seminaryjnej z przedstawicielami Urzędu Wojewódzkiego w sprawie warunków partycypacji seminarium w budowie infrastruktury, okazało się że zabrakło maszynistki do przepisania tekstu umowy wynegocjowanej⁵⁶. Skłoniło to seminarium do skierowania pism w sprawie do arcybp. Luigi Poggi⁵⁷, arcybp. Bronisława Dąbrowskiego⁵⁸, wreszcie zażalenia do Urzędu Wojewódzkiego na bezczynność naczelnika gminy Jonkowo⁵⁹. Niestety, tym razem także Ministerstwo Administracji i Gospodarki Przestrzennej poparło stanowisko władz terenowych⁶⁰. Ministerstwo zaś Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej po otrzymaniu kolejnej skargi na opieszałość w działaniu Urzędu Wojewódzkiego w sprawie podpisania umowy o partycypacji seminarium w kosztach uzbrojenia, prosi tym razem Wojewodę o podjęcie niezbędnych kroków w celu zapewnienia właściwego przebiegu postępowania administracyjnego w omawianej sprawie⁶¹.

22 marca 1986 r. administrator apostolski bp Edmund Piszcz skierował serdeczną prośbę do wojewody olsztyńskiego o spowodowanie:

⁵¹ ASDwO, BVII — Pismo Rektoratu do Komisji Wspólnej, L.dz. 1533/85.

⁵² ASDwO, BVII — Kopia pisma Departamentu Planowania do Urzędu Woj. Znak PI/087-K-1/85.

⁵³ ASDwO, BVII — Pismo Rektoratu z dn. 1.VIII.85, L.dz. B 10/85.

⁵⁴ ASDwO, BVII — Pismo Naczelnika Gminy Jonkowo, Nr 8334/84-85.

⁵⁵ ASDwO, BVII — Pismo Rektoratu, L.dz. 374/85.

⁵⁶ ASDwO, BVII — Notatka z rozmów spisana dnia 15.X.1985.

⁵⁷ ASDwO, BVII — Pismo Rektoratu, L.dz. 393/85.

⁵⁸ ASDwO, BVII — Pismo Rektoratu, L.dz. 392/85.

⁵⁹ ASDwO, BVII — Pismo Rektoratu, z dn. 22.X.1985.

⁶⁰ ASDwO, BVII — Pismo Ministra Administracji, Znak UAN 8/LK-87/85.

⁶¹ Tamże.

- podpisania umowy o partycypacji seminarium w kosztach budowy infrastruktury terenu,
- zatwierdzenie przez naczelnika gminy Jonkowo projektu realizacyjnego złożonego 11.X.1984 r.,
- zezwolenie przez naczelnika gminy Jonkowo na rozpoczęcie prac budowlanych.⁶²

Odpowiadając na powyższe pismo administratora apostolskiego, Urząd Wojewódzki Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej informuje, że nie może być spełniona prośba dotycząca budowy, gdyż deklarowana opłata partycypacyjna, uzgodniona dwustronnie w październiku 1985 r. w wysokości 70 milionów zł, jest stanowczo za niska, a szanse na uzbrojenie terenu z nakładów państwowych eliminuje plan inwestycyjny woj. olsztyńskiego na lata 1986—1990⁶³.

Jeszcze wyraźniej Urząd Wojewódzki ujął to w piśmie do Kurii Biskupiej z dn. 25.VI.1986 r., stanowiąc:

- budowa seminarium nie może być rozpoczęta bez kompleksowego i docelowego rozwiązania infrastruktury technicznej osiedla Redykajny
- położenie Redykajny w pobliżu jezior wyklucza możliwość realizacji zastępczej infrastruktury technicznej⁶⁴.

Seminarium bowiem skłonne już było wybudować własną oczyszczalnię ścieków.

Mimo wszystko w międzyczasie gromadzono materiały budowlane w zakresie możliwości finansowych seminarium. Czuwał nad tym ks. Maksymilian Falk, prokurator seminaryjny.

Administrator apost. bp Edmund Piszcz podjął następną próbę rozwiązania tej, wyjątkowo w naszej diecezji zakłętej sprawy. Skierował mianowicie list do przewodniczącego Rady Państwa gen. Wojciecha Jaruzelskiego, przedstawiając mu kolejne zabiegi seminarium w zakresie starań o pozwolenie na budowę i stanowisko władz lokalnych⁶⁵. Ks. arcybp. Bronisław Dąbrowski, sekretarz Episkopatu zastosował zaś pismo do ministra, kierownika Urzędu do Spraw Wyznań.

20 listopada 1987 roku w Rektoracie Seminarium Duchownego przy pl. Bema 2 odbyła się rozmowa na temat budowy z ministrem, kierownikiem Urzędu do Spraw Wyznań, Władysławem Lorancem. Ministrowi towarzyszył Kierownik do Spraw Wyznań w Olsztynie p. Stanisław Szadkowski. Ze strony seminarium uczestniczył ks. bp Edmund Piszcz oraz rektor seminarium ks. Kazimierz Torla. W rozmowie przedstawiono historię trudności związanych z budową. Pan minister miał okazję zwiedzenia pomieszczeń seminaryjnych, a także pokojów studenckich. Stwierdził też na placu stan przygotowań do budowy. W ślad za tym, 23.XI.1987 r. ks. bp Edmund Piszcz skierował do wojewody olsztyńskiego kolejną prośbę o wydanie decyzji na rozpoczęcie budowy wskazując, że przeprowadzone rozmowy z ministrem wyakcentowały jedną sprawę do rozwiązania, sprawę naszego udziału w kosztach budowy infrastruktury⁶⁶.

⁶² ASDwO, BVII — Pismo Administratora Apostolskiego, Nr 717/86.

⁶³ ASDwO, BVIII — Pismo Urzędu Woj., Znak GKM VII.8030-3/6/86.

⁶⁴ ASDwO, BVIII — Pismo Urzędu Woj., Znak GKM VII.8030-3/86.

⁶⁵ ASDwO, BIX — List Administratora Apostolskiego, Nr 81/87/Ord.

⁶⁶ Tamże.

Nadmienić należy, że wbrew uprzednim stanowczym informacjom władz lokalnych, iż uzbrojenie terenu w dzielnicy Redykajny nie mieści się w planach inwestycyjnych woj. olsztyńskiego na lata 1986–1990, w czerwcu 1987 r. rozpoczęto budowę spornych kolektorów. 9.I.1988 r. wojewoda olsztyński przesłał poprzez Wojewódzki Urząd do Spraw Wyznań projekt umowy partycypacyjnej opiewającej na 200 mln wkładu seminarium w koszta partycypacyjne. Wysokość kwoty była w rażącej sprzeczności z wyjaśnieniami strony rządowej z dnia 13.VI.1987 r. stanowiącymi, że jednostki kościelne ponoszą tzw. opłatę adiacencką, której podstawą jest art. 48 Ustawy z 29.VI.1985 r. o gospodarce gruntami i uwłaszczeniu⁶⁷ oraz wydane rozporządzenie Rady Ministrów z 18.XII.1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania zasad wysokości udziału w kosztach budowy urządzeń komunalnych, energetycznych i gazowych⁶⁸ oraz, że art. 43 Ustawy z dn. 12.VII.1984 r. o planowaniu przestrzennym nie dotyczy inwestycji kościelnych⁶⁹.

W rozmowie ks. bp. Edmunda Piszczka z wojewodą olsztyńskim 20.III.1988 r. ten ostatni, usłyszawszy o tzw. opłatach adiacenckich, stwierdził, że jest to luka prawna, która wg jego informacji ma być wkrótce uzupełniona i budowie kościelne będą podlegać pełnej opłacie. 25.IV.1988 r. rektor seminarium skierował do wojewody następane pismo wnosząc o wydanie zezwolenia na budowę nowych obiektów seminarium w Redykajnach⁷⁰.

Wojewoda olsztyński, powołując się na wcześniejsze ustalenia z bpem Edmundem Piszczką, wyraził zgodę na rozpoczęcie prac przygotowawczych przy budowie seminarium nadmienając, że pozwolenie na budowę w formie decyzji administracyjnej wydane zostanie po dopełnieniu formalności dotyczących projektu planu realizacyjnego.

Tego samego dnia 29.IV.1988 r. między wojewodą olsztyńskim reprezentowanym przez wicewojewodę Henryka Baranowskiego i dyrektora Urzędu ds. Wyznań Stanisława Szadkowskiego a Warmińskim Seminarium Duchownym reprezentowanym przez ks. bp. Wojciecha Ziembę i rektora seminarium ks. Kazimierza Torłę, zawarto umowę Nr PK 15/88 w sprawie udziału seminarium w kosztach budowy infrastruktury komunalnej osiedla Redykajny w Olsztynie. W paragrafie 3 podpisanej przez wszystkich czterech reprezentantów własnych instytucji ustalono partycypację seminarium w kosztach uzbrojenia komunalnego osiedla w wysokości 150 mln zł, płatnych w trzech ratach po 50 mln zł w odstępach rocznych⁷¹.

Pełnomocnikiem inwestora do spraw budowy został mianowany ks. Jan Krzysztof Lebdowicz już 26.V.1988 r.

30 maja 1988 r. Urząd Wojewódzki wydał wreszcie tak długo oczekiwaną decyzję Nr III, zatwierdzającą plan realizacyjny na budowę⁷². Odtąd sprawy potoczyły się dość szybko.

⁶⁷ ASDwO, BIX — *Dziennik Ustaw*, Nr 22, poz. 99.

⁶⁸ ASDwO, BIX — Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 18.XII.1985.

⁶⁹ ASDwO, BIX — *Dziennik Ustaw*, nr 35, poz. 185.

⁷⁰ ASDwO, BX — Pismo Rektoratu, L.dz. 38/89.

⁷¹ ASDwO, BX — Umowa Nr PK 15/88 z dn. 29.IV.1988.

⁷² ASDwO, BX — Urząd Woj., Decyzja Nr III z dn. 30.V.1988.

Na ewentualne próby zwłoki w postępowaniu administracyjnym inwestor przypomniał wojewodzie, że podpisanie umowy koordynacyjnej nałożyło na strony sygnatariuszy umowy obowiązki i prawa oraz że żadna ze spraw nie powinna być załatwiana bez zbędnej zwłoki. Na co zresztą dyrektor Wydziału ds. Wyznań odpowiadał, iż budowa została rozpoczęta bez zezwolenia i jest bezkarnie kontynuowana. 17.VI.1988 r. na placu budowy rozpoczęto makroniwelację, a już 27.VI wykop pod akademik I. 14.VII tegoż roku położono pierwszą cegłę stanu „0”. Wykończenie stanu zerowego nastąpiło już 10.IX.1988 r. Prawdą jest też, że 10.XI.1988 r. zakończono kładzenie murów pierwszego piętra akademika I.

Duże tempo i solidne wykonanie robót narzucił p. inż. mgr Józef Stefan Zieliński, który półtora miesiąca wcześniej został zaangażowany do kierowania pracami budowlanymi, choć formalne powołanie na kierownika budowy nastąpiło 1.VII.1988 r. Zdezorientowane władze administracyjne 14.IX.1988 r. wydały decyzję nr IV zezwalającą na budowę pierwszego etapu, domu akademickiego⁷³.

Pracownicy biura projektowego przy seminarium, pracujący w zwolnionym tempie, proporcjonalnym zresztą do tempa wydawanych decyzji administracyjnych władz miejscowych, nie potrafili znaleźć się w nowym rytmie pracy i poddać obowiązkom w zakresie projektowania. Musiało to doprowadzić do rozwiązania biura projektowego a nawet odejścia od realizacji dotychczasowej koncepcji budowy, opracowanej przez to biuro, z wyjątkiem dwóch kondygnacji naziemnych akademika. Na taki zresztą fragment gotowy był plan techniczny. Akademiak I: powierzchnia całkowita 2.200 m²; kubatura 10.000 m³; ilość pokoi 60; zasiedlenie 112 studentów i 2 wychowawców.

Rozwiązanie biura projektowego było równoznaczne z rozwiązaniem umów o pracę z inż. Rafałem Jacaszkiem, inż. Jerzym Piekarskim i inż. Bohdanem Brodowskim⁷⁴.

W tej sytuacji sprawa budowy znalazła się znowu w trudnej sytuacji i to ze strony inwestora. 10.XI.1988 r. przerwane zostały roboty budowlane. Na szczęście nadchodziła zima. Czas do marca 1989 r. poświęcono intensywnej zwózce materiałów budowlanych, jednocześnie poszukiwano pilnie nowych projektantów. Poszukiwanie zostało uwieńczone sukcesem, znaleziono bowiem projektanta w Krakowie. Zgodę wyraził prof. dr hab. Aleksander Bohm z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zdecydowano się na zmianę koncepcji 2.V.1989 r., architekt dostarczył już nową koncepcję planowanej inwestycji 9.V.1989 r. Zdecydowano, iż ewentualne uzupełnienia koncepcji, za zgodą i po konsultacjach z projektantem, z racji poważnej odległości z Olsztyna do Krakowa, dokona na miejscu Biuro Projektów Budownictwa Wiejskiego z Olsztyna. Tej też instytucji zlecono wykonanie projektów technicznych.

W międzyczasie z powodzeniem budowano kotłownię wg planu projektantów olsztyńskich i wiedzy technicznej p. inż. J.S. Zielińskiego: powierzchnia całkowita 500 m²; kubatura 3700 m³; moc 4×900 KW = 3600 KW. Kotły wyposażone w ruszt ruchomy. Kotłownia na miał z możliwością zainstalowania gazu. Stacja transformatorowa, pow. całk. 100 m². Transformator, 630 KVA.

⁷³ ASDwO, BX — Urząd Woj. Decyzja Nr IV, z dn. 14.IX.1988.

⁷⁴ ASDwO, BX — Decyzja Rektora, z dn. 12.XI.1988.

29.VI uzgodniono z Biurem Projektów Budownictwa Wiejskiego zasady projektowania. 15.VIII rozpoczęto wykopy, a następnie zalewanie fundamentów pod część dydaktyczno-żywniową:

powierzchnia całkowita 3900 m²

kubatura 14000 m³

a. część dydaktyczna

audytorium 96 miejsc

sala konferencyjna 24 miejsca

pokój konferencyjny 50 m²

pokój profesorski 40 m²

sale wykładowe (4) 230 m²

pokoje muzyczne (4) 80 m²

b. część żywniowa

kuchnia z zapleczem (wydajność 350 obiadów dziennie) ok. 800 m²

jadalnia dla studentów 270 miejsc

jadalnia dla profesorów 50 miejsc

magazyny 500 m²

c. część mieszkalna dla sióstr

ilość pokoi 7

ilość łazienek 5

kaplica

We wrześniu 1989 r. całkowicie zakończono uzbrojenie terenu, co było kosztownym i nie małym przedsięwzięciem, także ze względu na ukształtowanie terenu. Zimą 1989/90 prowadzono prace wykończeniowe w akademiku oraz w miarę sprzyjającej pogody postępowano z budową dalszego ciągu skrzydła strony połudn.-wschodniej, mianowicie: auli, rektoratu, części administracyjnej, przychodni.

Aula, rektorat, część administracyjna, przychodnie — powierzchnia całkowita 2000 m², kubatura 10 000 m³.

Aula: powierzchnia użytkowa 332 m²; ilość miejsc 300.

Rektorat: mieszkanie, sekretariaty (3), rozmównice (3), portiernia (2).

Przychodnia: gabinet stomatologiczny 16 m²; gabinet internistyczny 12 m²; gabinet higieniczny 16 m²; pokoje chorych 4 = 8 łóżek.

Mieszkania funkcyjne: 3 mieszkania dwupokojowe, 1 jednopokojowe.

Ze spraw personalnych należy nadmienić, że w miejsce ks. Cyryla Klimowicza, który zdecydował się objąć parafię na Białorusi, etat kierownika placu budowy zajął ks. Ludwik Kaniuga.

We wrześniu i październiku 1990 r. wykończono część dróg i parkingów od strony połudn.-wschodniej.

20.XI tegoż roku zakończono mury skomplikowanej technicznie auli i pokryto część rektorsko-administracyjną. Dopiero w kwietniu 1991 r. zakończono dach nad aulą. W maju 1991 r. zakończono prace przy drogach i parkingu, kładąc ostatnią wierzchnią warstwę asfaltu. Zakończono gradzenie całego terenu⁷⁵. Od wiosny 1991 r. kontynuowano też prace przy łączniku pomiędzy częścią dydaktyczno-

⁷⁵ ASDwO, BXI — Akty notarialne: Repertorium A 2950/90 z dn. 1.VIII.1990, Repertorium A 4340/90 z dn. 30.III.90, Repertorium A 1686/88 z dn. 13.X.1988.

-żywieniową a akademikiem I, wiązało się to bowiem z rozpoczęto budową kaplicy, która stanowić ma centralny punkt całej budowli.

Kaplica-łącznik: powierzchnia całkowita 1800 m²; kubatura 9200 m³; powierzchnia użytkowa 1300 m²; w tym kaplica: parter 350 m²; chór i schody 140 m².

Warto nadmienić, że w zamian za spłacenie trzeciej raty kosztów partycypacyjnych zbudowano stację uzdatniania wody.

Dużą pomocą w finansowaniu tak rozległej budowy wykonywanej w stosunkowo krótkim czasie była sprzedaż gmachu przy pl. Bema 2. Nabywca, Zakład Ubezpieczeń *Westa-Life*, akt notarialny z Seminarium Duchownym podpisał 23.I.1991 r.⁷⁶. Budynek oddano do użytku kontrahentowi w połowie czerwca 1991 r. W ten sposób po 29 latach użytkowania tzw. głównego gmachu seminarium przy pl. Bema 2 obiekt zmienił właściciela.

Na koniec maja 1991 r. stan budowy obiektów seminarium przedstawiał się następująco:

- uzbrojono teren,
- wybudowano i uruchomiono kotłownię ze stacją trafo,
- wybudowano i oddano do użytku akademik,
- wybudowano i w dużym stopniu oddano do użytku część dydaktyczno-żywieniową z funkcjonującą kuchnią,
- wykończono część rektorsko-administracyjną,
- zrobiono drogi asfaltowe z parkingami,
- ogrodzono, uformowano i zazieleniono teren; oświetlono posesję,
- rozpoczęto budowę kaplicy.

Od początku budowy wszelkie prace, z wyjątkiem projektowych i wymagających specjalnych zamówień u fachowców, wykonuje się systemem gospodarczym, przy zatrudnieniu średnio ok. 25 pracowników stałych i ok. 25 pracowników sezonowych. Instalacje centralnego ogrzewania, instalacje elektryczne, wentylacje wykonało Przedsiębiorstwo Robót Instalacyjno-Montażowych w Ostródzie. Drogi asfaltowe i parkingi wykonał Rejon Dróg Publicznych w Olsztynie.

Dużą pomoc stanowili uczniowie-praktykanci Zespołu Szkół Budowlanych w Olsztynie.

Niemal systematycznie, z krótkimi przerwami, ale włącznie z wakacjami, przy budowie pracowali studenci seminarium. Zaś w miesiącach kwiecień i maj 1991 r. wiele prac niefachowych, głównie porządkowych, ale bardzo ważnych i koniecznych, wykonali ochotnicy z poszczególnych dekanatów, nasi diecezjanie.

W wiosennych miesiącach roku 1991 zrozumiałym i mocnym impulsem do wzmoczonego wysiłku przy budowie była wcześniej znana decyzja o planowanym przybyciu Ojca św. Jana Pawła II na Warmię i do Warmińskiego Seminarium Duchownego w Olsztynie-Redykajnach, w ramach Jego IV Pielgrzymki do Ojczyzny. Ojciec św. z okazji pobytu w seminarium miał też dokonać poświęcenia powstałych nowych obiektów seminarium i tutaj miał spędzić noc przed dalszym pielgrzymowaniem.

Wszystko to odbyło się zgodnie z planem 5 i 6 czerwca 1991 r. Ojciec św. dokonał aktu poświęcenia w asyście ordynariusza diecezji ks. bpa Edmunda

⁷⁶ ASDwO, BXIII — Akt notarialny, Repertorium A Nr 901/1991 z dn. 23.I.1991.

Piszczą, jego biskupów pomocniczych, kardynałów i biskupów — gości, księży profesorów, alumnów, budowniczych, licznych gości zagranicznych i polskich.

Na marmurowej tablicy przy głównym wejściu do gmachu seminarium widnieje napis:

Założył Kard. Stanisław Hozjusz w 1565 r.
 WARMIŃSKIE WYŻSZE SEMINARIUM DUCHOWNE
 Poświęcił Papież Jan Paweł II 5.VI.1991 r.
 z okazji Pielgrzymki na Warmię
 Obiekt zbudowany w latach 1988—

Nie ma daty zakończenia budowy. Na wybudowanie czekają jeszcze: skrzydło biblioteczne z salami wykładowymi i mieszkaniami, akademik II, sala gimnastyczna, dokończenie kaplicy, wyposażenie auli. Przedstawiony wyżej stan budowy odnosi się do przełomu sierpnia i września 1991 r.

Rok akademicki 1991/92 zainaugurował nowy rektor Seminarium Duchownego *Hosianum* ks. Emil Rzeszutek w nowych pomieszczeniach uczelni, które zasiedlili i przejęli do użytku alumni roczników od I do IV.

Nieco ponad 25 lat temu kardynał Stefan Wyszyński życzył z okazji 400-lecia *Hosianum*, by jego „zasługi dla Kościoła i Narodu były należycie docenione i by mogło ujrzyć lepsze dni”.

THE HISTORY OF RAISING OF THE NEW STRUCTURE OF THE THEOLOGICAL SEMINARY IN OLSZTYN

SUMMARY

From the foundation to the end of the World War II the Varmian Theological Seminary had its seat in Braniewo. The war operations destroyed the structure of the Seminary. In 1946 the Varmian diocese obtained the right to use the edifice at 3 Mariańska Street in Olsztyn.

Bishop Tomasz Wilezyński considered it his special task to build a new structure for the Seminary. It was not an easy task to do if we take into consideration the political situation in Poland. In the negotiations on the construction of the structure of the Seminary the contemporary authorities were always the winner. According to their decision, in 1962 the Seminary was moved to the building at 2 Bema Square, where some of the students were put. The younger age groups occupied the house at 46 Kopernika Street, and later also in a wing of the collegiate church in Dobre Miasto.

After difficult negotiations, which started in 1980, and interventions with central authorities, in the climate of uncompromising attitude of the local authorities, but also in the circumstances of the changing political climate in Poland, the permission for the construction was obtained in 1988.

The construction was begun immediately, in the suburb of Olsztyn (Redykajny), so on 5th June, 1991 Pope John Paul II could consecrate the Seminary which was then completed in about 65%, and in which students were already living.